

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

MIEJSCE TEORII ROZWOJU SPOŁECZNEGO W SYSTEMIE TEORETYCZNYM MARKSIZMU	5
§ 1. Integralny charakter teorii marksizmu	5
§ 2. Teoria rozwoju społecznego, materializm historyczny, materialistyczne pojmowanie dziejów	12
§ 3. Teoria rozwoju społecznego a socjologia marksistowska	18
§ 4. Ideologia	28
§ 5. Teoria rozwoju społecznego jako ideologiczna podbudowa działania	53

Część pierwsza

PODSTAWOWE PRAWA ROZWOJU SPOŁECZNEGO

Rozdział I

MATERIALNE WARUNKI BYTU SPOŁECZNEGO	67
§ 1. Przyroda i społeczeństwo	68
§ 2. Sposób produkcji	90
§ 3. Prawo rozwoju sposobu produkcji	101

Rozdział II

FORMACJE SPOŁECZNO-EKONOMICZNE	109
§ 1. Baza i nadbudowa	110
§ 2. Typy formacji społeczno-ekonomicznych	116
§ 3. Ogólny mechanizm następowania formacji	124
§ 4. Etapy rozwoju formacji społeczno-ekonomicznej	133
§ 5. Prawo rozwoju formacji a rola podłoża historycznego	142
§ 6. Prawo rozwoju formacji a dyfuzja kulturalna	151

Rozdział III

ROLA ŚWIADOMOŚCI W ROZWOJU SPOŁECZNYM	159
§ 1. Byt społeczny i społeczna świadomość	159
§ 2. Obiektywne i subiektywne. Zagadnienie konieczności historycznej	173
§ 3. Dziedziczenie idei. Prawo retrospekcji rewolucyjnej	187
§ 4. Wizja przyszłości. Rola utopii w rozwoju społecznym	199

Rozdział IV

PRAWO ROZWOJU SPOŁECZNEGO A METODA HISTORYCZNO-PORÓWNAWCZA W SOCJOLOGII	212
§ 1. Pojęcie metody historyczno-porównawczej	214
§ 2. Założenia ontologiczne metody	220
§ 3. Materiał historyczny w badaniach socjologicznych	236
§ 4. Marks i Czarnowski: dwa studia o roli legendy	244
§ 5. Max Weber. Porównawcze studia nad rolą religii w rozwoju ekonomicznym	252
§ 6. Różne aspekty komparatystyki a teoria rozwoju społecznego	266

Część druga

KLASY — PAŃSTWO — NARÓD

Rozdział V

KLASY SPOŁECZNE I WALKA KLAS	273
§ 1. Pojęcie klas społecznych	274
§ 2. Pochodzenie klas społecznych	283
§ 3. Struktura klasowa i walka klas	295
§ 4. Struktura klasowo-warstwowa społeczeństwa PRL	308
§ 5. Marksizm a teorie stratyfikacji społecznej	323

Rozdział VI

PAŃSTWO i REWOLUCJA	333
§ 1. Charakter i powstanie państwa	337
§ 2. Typy i formy państwa	347
§ 3. Ewolucja funkcji państwa	357
§ 4. Rewolucja i dyktatura proletariatu	365
§ 5. Perspektywa obumierania państwa	372

Rozdział VII

NARÓD, OJCZYZNA, ŚWIADOMOŚĆ NARODOWA	378
§ 1. Pojęcia narodu i ojczyzny	379
§ 2. Powstanie narodów	398
§ 3. Naród — państwo — klasy	434
§ 4. Świadomość narodowa	445

Część trzecia

TEORIA ROZWOJU SPOŁECZNEGO A ŚWIAT WSPÓŁCZESNY

Rozdział VIII

TEORIA ROZWOJU SPOŁECZNEGO A WSPÓŁCZESNY KAPITALIZM	457
§ 1. Kapitalizm po drugiej wojnie światowej	460
§ 2. Obraz współczesnego kapitalizmu w teoriach socjologii burżuazyjnej	489
§ 3. Drogi dalszego rozwoju	500

Rozdział IX

ZAGADNIENIA ROZWOJU SPOŁECZNEGO W KRA- JACH POSTKOLONIALNYCH	510
§ 1. Problemy rozwoju politycznego krajów postko- lonialnych	513
§ 2. Obce wzory instytucjonalne a rzeczywistość krajów postkolonialnych	522
§ 3. Socjalizm, kapitalizm, „trzecia droga” w kra- jach postkolonialnych	539

Rozdział X

TEORIA SPOŁECZEŃSTWA SOCJALISTYCZNEGO. PROBLEMY I PERSPEKTYWY	555
§ 1. Struktura teorii społeczeństwa socjalistycznego	556
§ 2. Polityka a ekonomika w społeczeństwie socjali- stycznym	566
§ 3. Kierowanie rozwojem społecznym a procesy żywiolowe	578
§ 4. Rozwój społeczny w formacji socjalistycznej a problem demokracji	588

Indeks nazwisk	597
--------------------------	-----